

Dit boek is een memoir, wat wil zeggen dat het is gebaseerd op mijn herinneringen en dat het voornamelijk bestaat uit mijn interpretatie van bepaalde gebeurtenissen en, waar aangegeven, mijn persoonlijke verbeelding van die gebeurtenissen. Gesprekken en voorvallen zijn opnieuw tot leven gewekt om de essentie weer te geven van wat er is gezegd of gebeurd, maar zijn niet bedoeld als exacte weergave.

INHOUD

Voorwoord bij de Engelse paperbackeditie	II
Moordgemoed	15
Een nalatenschap	26
Het gezicht van het kwaad	34
Een livestream	40
De rode stukken	47
Addendum	58
Red House	67
American Taboo	81
Moordgemoed, redux	91
<i>To hell or bust</i>	98
Sybariet	110
Op gerechtigheid uit	124
Patronenboek	135
Op het spoor	146
Gary	152
Dichterlijke vrijheid	165
Eindspel	171
In de slachtofferruimte	181

Primetime	192
<i>Open murder</i>	199
De hand van God	203
Coda	215
Bronnen en hulpbronnen	219
Dankwoord	223

VOORWOORD BIJ DE ENGELSE PAPERBACKEDITIE

Aan het begin van Peter Handkes *Ongezocht ongeluk*, een boek als een granaatscherf, dat Handke naar verluidt heeft geschreven in de twee maanden volgend op de zelfmoord van zijn moeder, staat: ‘Mijn moeder is al bijna zeven weken dood; ik kan maar beter aan het werk gaan voordat de drang om over haar te schrijven, die ik zo sterk voelde tijdens haar begrafenis, wegebt en ik weer wegzink in de doffe sprakeloosheid waarmee ik reageerde op het nieuws dat ze zich van het leven had beroofd. Aan het werk, ja... Zoals altijd wanneer ik met een literair werk bezig ben, vervreemd ik van mezelf en word ik getransformeerd tot een object, een machine die herinneringen genereert en onder woorden brengt.’

De heropening van de zaak over de moord op mijn tante Jane, in 2005 – in psychologische zin lang niet zo desastreus als de zelfmoord van een moeder – riep bij mij een opmerkelijk vergelijkbare stemming op. Nadat ik in juli 2005 het proces tegen de verdachte had bijgewoond, voelde ik een ongekende drang om alle details vast te leggen voordat ik zou worden verzwolgen, door angst, verdriet, geheugenverlies of afgrijzen; een drang om mezelf of mijn materiaal te transformeren tot een esthetisch object, als aanvulling

op, of vervanging van, of laatste horde voor de doffe sprakeloosheid die het onmogelijk zou maken me dingen te herinneren en onder woorden te brengen. Daarom nam ik na het proces, *nel mezzo del camin*, mijn intrek in een stad die me volkomen vreemd was (Los Angeles) en schreef dit verslag in een geïntensifieerde, geconcentreerde en bij tijd en wijlen roekeloze gemoedstoestand. Al die tijd lag *Ongezocht ongeluk* op mijn tafel, bij wijze van aansporing en richtsnoer. *Aan het werk, ja.*

Wat voor effect hebben de jaren, of zelfs de decennia, op een tekst die zelfbewust getuigt van de turbulente, schrijnende en stressvolle omstandigheden waaronder hij is gecomponeerd en gepubliceerd? Handkes boek lijkt onder minstens zulke gespannen omstandigheden tot stand gekomen, maar de tijd heeft die tekst ook iets mysterieus verleend – een psychologische urgentie die groots en griezelig rondzweeft op een plek buiten de tijd, een plek die literatuur als geen ander weet te creëren. Ik kan alleen maar hopen dat hetzelfde kan worden gezegd van deze nieuwe editie van *De rode stukken*, die voor mij een tweeledig geschenk is: enerzijds wordt het boek (in ieder geval voorlopig) gered van een andere vorm van doffe sprakeloosheid – niet langer leverbaar zijn – terwijl het tegelijkertijd *De rode stukken* uitlicht zoals ik het boek altijd graag heb willen zien: een persoonlijke, gecomprimeerde overpeinzing over de relatie tussen tijd en geweld, tijd en verdriet, die gelukkig niet is verankerd in schreeuwerige rubrieken als ‘nieuws van de dag,’ ‘true crime’ of zelfs ‘memoires’.

Wat ik tijdens het schrijven voor ogen had, was onder meer om de gebeurtenissen van het proces, de gebeurtenis-

sen uit mijn jeugd, de gebeurtenissen rondom de moord op Jane, en het schrijven zelf te laten samenvallen op één specifiek moment in tijd en ruimte. Op een zeker moment wordt deze verstrengeling in *De rode stukken* verbeeld als een plek, een ‘donker, sikkelvorming land, waar lijden in wezen betekenisloos is, waar het heden zonder waarschuwing wegzinkt in het verleden, waar we niet kunnen ontsnappen aan het lot dat we het meest vrezen, waar zware regens lichamen omhoogwerpen uit het graf, waar verdriet zich voorgoed vastzet en nooit inboet aan kracht’. Ik ben blij om te kunnen zeggen dat de dwingende intensiteit van dit beeld voor mij is geluwd, in ieder geval voor dit moment. Maar het is onverminderd van belang om toe te staan (om mezelf toe te staan, kan ik beter zeggen) dat het me enige tijd, reële tijd, in zijn greep houdt. Ook nu weer ben ik dankbaar dit bericht vanuit het veld te kunnen sturen.

Maggie Nelson
Los Angeles, 2015

MOORDGEMOED

We hebben alle reden om aan te nemen dat we deze zaak nu snel kunnen afronden.

Dat waren de woorden van een rechercheur van de Michigan State Police, die op een middag begin november 2004 mijn moeder opbelde. Nadat mijn moeder had opgehangen, belde ze mij en herhaalde het bericht van de rechercheur.

Ik was met stomheid geslagen door zijn woorden. Terwijl mijn moeder ze uitsprak, zag ik de muur van mijn appartement licht overhellen, alsof het even met de gedachte speelde een lachpaleis te worden.

Zijn woorden hadden ook haar met stomheid geslagen. Ze had haar mobieltje opgenomen terwijl ze achter het stuur zat, en ze moest ogenblikkelijk de auto aan de kant zetten van de stoffige weg vlak bij haar huis in het noorden van Californië, om de schok te verwerken.

De zaak waar het om ging was de moord, in 1969, op haar jongere zus, Jane Mixer, een zaak die al vijfendertig jaar als onopgelost in de boeken stond. De rechercheur zei dat hij er de afgelopen vijf jaar koortsachtig aan had gewerkt, maar dat hij niet had willen bellen voordat er een arrestatie ophanden was. En dat was nu het geval.

Dit nieuws was op zichzelf al schokkend genoeg, maar de timing gaf het nog iets extra griezeligs.

De afgelopen vijf jaar was ik zelf ook koortsachtig bezig geweest met de moord op mijn tante, maar dan vanuit een andere invalshoek. Ik had research gedaan en een dichtbundel geschreven over haar leven en haar dood, getiteld *Jane: A Murder*. De bundel kon elk moment uitkomen. Ik had geen idee gehad dat er nog wel degelijk onderzoek gaande was in Jane's zaak; mijn boek ging over een cold case die lang geleden door de recherche was afgesloten. De gedichten gingen erover hoe te leven – of beter gezegd, hoe mijn familie leefde, hoe ik leefde – in de schaduw van een familielid dat duidelijk een gruwelijke en angstige dood was gestorven, onder omstandigheden die voor altijd onbekend, onkenbaar zouden blijven.

De eerste keer dat ik deze rechercheur – brigadier Eric Schroeder – ontmoet, tijdens een voorlopig verhoor van de verdachte, Gary Earl Leiterman, op 14 januari 2005 – omhelst hij me stevig en zegt: *Je hebt vast al die jaren gedacht dat je in je eentje aan deze zaak werkte, hè?*

Inderdaad, ja.

Als kind wist ik wel dat mijn moeder een jongere zus had gehad, Jane, die was vermoord, maar daar bleef het zo'n beetje bij. Ik wist dat Jane op haar drieëntwintigste was gestorven, in het eerste jaar van haar studie rechten aan de University of Michigan. Ik wist dat mijn moeder destijds vijfentwintig was geweest, en net getrouwd met mijn vader. Mijn zus Emily en ik waren er nog niet eens. Wij zijn geboren in het noorden van Californië, waar onze ouders

naartoe verhuisden in de nasleep van Jane's dood – Emily in 1971, ik in 1973.

Mijn hele jeugd heb ik vaag het gevoel gehad dat de dood van andere meisjes op een bepaalde manier verband hielden met de moord op Jane, al wist ik niet hoe. Totdat ik op een avond, alleen thuis, een jaar of dertien oud, in mijn moeders werkkamer op zoek ging naar een boek en mijn oog viel op de rug van een boek dat ik niet eerder had gezien. Het stond zo goed als uit zicht en buiten bereik, maar de schreeuwerige blokletters *The Michigan Murders* sprongen eruit tussen alle highbrow literaire klassiekers die mijn moeder las en doceerde. Ik ging op een stoel staan en haalde de dikke paperback uit de kast.

Die simpele handeling droeg een erfenis in zich van angst, aangezien ik de eerste van vele botbreuken – een gebroken elleboog waaraan ik geopereerd moest worden waarna ik wekenlang mijn arm niet mocht gebruiken – had opgelopen toen ik in een kast was geklauterd op jacht naar een bepaald boek. Dat ongeluk had plaatsgevonden in een boekhandel in Sausalito, het havenplaatsje net buiten San Francisco, waar ik de eerste paar jaar van mijn leven heb gewoond. Ik was destijds nog maar twee, maar ik herinner me een felgekleurd konijn op de kaft, en ik herinner me dat ik het met alle geweld had willen hebben.

Na dit voorval kreeg ik een terugkerende droom. In die droom viel – of sprong – ik van de carport van ons huis in Sausalito, en vond zo de dood. Ik moet die droom al op vrij jonge leeftijd hebben gehad, rond mijn derde. In de droom komt er een groep mensen naar mijn lichaam kijken, dat aan het einde van de oprit ligt, als op het toneel van een

steil, Grieks amfitheater. Het kost me moeite om de sfeer van die droom nu nog terug te halen: ik herinner me een immense schrik over wat ik had gedaan, een gevoel van vervreemding, een intens verdriet en een zeker ongemak dat mijn lichaam zo aandachtig werd bekeken, als een lijk.

Op de kaft van *The Michigan Murders* stond een zogenaamde foto van een Farrah Fawcett-achtig model, de huid van het gezicht deels afgestroopt, waardoor een infrarood negatief bloot kwam te liggen. De kleuren en de afbeeldingen, in combinatie met het stiekeme gevoel toen ik ernaar keek, deden me denken aan een nummer van de *Playboy* dat ik als kind uitgebreid had bestudeerd in mijn vaders slaapkamer – het Valentijnsnummer uit 1980, met Suzanne Somers. Ik herinner me dat mijn vader dol was geweest op Suzanne Somers.

Ik sloeg *The Michigan Murders* open op de eerste bladzijde en las: *In een periode van twee jaar zijn er zeven jonge vrouwen vermoord in Washtenaw County, sommige op zo gruwelijke wijze dat de Boston Strangler een genadig man lijkt.*

Gespannen bladerde ik in het boek, op zoek naar iets, wat dan ook, over Jane, over mijn familie. Al snel kwam ik erachter dat alle namen waren veranderd. Maar ik vermoedde dat ik in de buurt kwam toen ik zag staan:

Een politieman had het jaarboek 1968 van de University of Michigan meegenomen [naar de plaats delict], en eerstejaars Jeanne Lisa Holder uit Muskegon, Michigan, vertoonde een glimlachende gelijkenis met het opgezette gelaat van de jonge vrouw die levenloos op de Pleasantview Begraafplaats lag.